

Smernice pre katechetickú prípravu k sviatostiam Eucharistie a birmovania

Mladší školský vek je obdobím spojeným s prvým prijatím sviatosti zmierenia a Eucharistie. V súvisi s prijatím sviatostí prebieha prvá organická formácia viery dieťaťa a jeho uvedenie do života Cirkvi. Jednotný a ucelený proces uvádzania do kresťanského života detí je rozhodujúcim momentom pre najbližšiu budúcnosť viery¹.

Je povinnosťou predovšetkým rodičov a ich zástupcov, ako aj farára postarať sa, aby sa deti po dosiahnutí používania rozumu náležite pripravili a čo najskôr sa po predchádzajúcej sviatostnej spovedi posilňovali Kristovým telom (kán. 914). Aby sa Najsvätejšia Eucharistia mohla vysluhovať deťom, vyžadujú sa od nich dostatočné vedomosti a príprava (kán. 913 § 1).

Sviatosť birmovania tvorí spolu s krstom a Eucharistiou jeden celok sviatostí uvádzania do kresťanského života. Prijatie tejto sviatosti je potrebné na dovŕšenie krstnej milosti.

Príprava na birmovanie má viesť kresťana k zjednoteniu s Kristom a k dôvernosti s Duchom Svätým, aby mohol vziať na seba apoštolské povinnosti kresťanského života².

1. Všeobecné pokyny

1. Príprava pre prvé prijatie Eucharistie a sviatosti birmovania sa má uskutočňovať v rámci farskej katechézy vo vlastnej farnosti a podľa možnosti v materinskej reči.
2. Zodpovednosť za katechetickú, liturgickú a duchovnú prípravu má farár³.
3. Táto príprava sa môže uskutočňovať za pomoci ďalších kňazov vo farnosti, katechéto, animátorov a osvedčených veriacich.
4. Keďže rodičia sú prvými svedkami viery svojím deťom a zodpovední za ich výchovu, je žiadúce, aby sprevádzali svoje deti počas tejto prípravy, ba sami sa aktívne zúčastňovali katechetického poučenia ako aj sviatostného života prijímaním Eucharistie⁴.
5. Príprava na prvé sv. prijímanie a sviatosť birmovania je vhodnou príležitosťou pre náboženskú obnovu rodiny a života viery jej členov⁵. Kňazovi umožňuje bližšie spoznať zverených veriacich, mať účasť na ich trápeniach a radoostiach a poskytovať duchovnú pomoc a útechu.
6. Dĺžka prípravy spravidla trvá v rozsahu jedného školského roka a je rozvrhnutá do jednotlivých stretnutí, ktoré sa konajú každý týždeň.
7. Ak je pripravujúcich sa viac, je vhodné ich rozdeliť do skupín.
8. Integrálnou súčasťou prípravy je katechéza samotných rodičov, duchovná obnova a poskytnutie odbornej pomoci týkajúcej sa výchovy detí.
9. Školské vyučovanie náboženstva v tomto období má byť vedomostným podporením a doplnením farskej katechézy.
10. Jedným zo základných predpokladov pre prvé sv. prijímanie a birmovanie je pravidelná účasť na nedeľnej sv. omši a absolvovanie hodín náboženstva alebo náboženskej výchovy.
11. Obsah a rozdelenie tém je v súlade s tradičným členením podľa štyroch pilierov, na ktorých spočíva odovzdávanie viery: vyznanie viery, sviatosti, Desatoro a evanjeliová morálka, modlitba⁶. Rozsah a podanie tém má byť primerané veku.

¹ Por. KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Všeobecné direktorium pre katechizáciu*, 178.

² Por. *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 1285 a 1309.

³ Por. SYNODA KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY, Deklarácia o katechéze, 38.

⁴ Por. SYNODA KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY, Deklarácia o katechéze, 5-8.

⁵ Por. SYNODA KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY, Deklarácia o katechéze, 47.

⁶ Por. SYNODA KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY, Deklarácia o katechéze, 46; KONGREGÁCIA PRE KLERIKOV, *Všeobecné direktorium pre katechizáciu*, 122.

12. V rovine odporúčania je rokmi osvedčená metóda: *otázky a odpovede*, ktoré sú zostavené tak, aby sa ľahšie zapamätali základné pravdy viery.
13. Diecézny katechetický úrad je zodpovedný za vypracovanie a poskytnutie vhodných príručiek a katechetických pomôcok pre prípravu k sviatostiam kresťanskej iniciácie.
14. V každej farnosti má byť aspoň jedno stretnutie osobitne venované rodičom prvoprijímajúcich detí a birmovancov, v ktorom sa im objasní prijímaná sviatosť pre život rodiny a úloha rodičov vo výchove. Odporúča sa podobné stretnutie pre birmovných rodičov s vysvetlením ich úlohy.
15. Prvé sv. prijímanie a posvätný úkon birmovania majú mať sviatočný a slávnostný charakter. Na slávnosť treba pozvať všetok Boží ľud, zvlášť rodičov, krstných rodičov, starých rodičov a ďalších príbuzných.

2. Prvé sväté prijímanie

1. Potrebný minimálny vek pre prvé sv. prijímanie je spravidla obdobie tretieho ročníka základnej školy.
2. Farská katechéza pred prvým sv. prijímaním nech je praktickým uživotnením poznatkov získaných v rodine a v rámci školskej katechézy.
3. Nepokrstené dieťa školského veku má absolvovať dlhšiu prípravu (*ako je uvedená v bode I.6.*) rozšírenú o zapájanie sa do života Cirkvi a dôkladnejšie katechetické poučenie o iniciačných sviatostiach.
4. Dieťa má ovládať základné modlitby kresťana katolíka: Otčenáš, Zdravas, Verím v Boha, Sláva Otcu a tiež Päťero cirkevných prikázaní, Šesť hlavných právd, Sedem sviatosti a Desatero Božích prikázaní.
5. Slávnosť prvého sv. prijímania sa podľa všeobecného zvyku koná vo veľkonočnom období. Je privilegovanou záležitosťou farnosti a nie školy.

3. Sviatosť birmovania

1. Požadovaný vek na prijatie sviatosti birmovania je vek rozoznávania (kán. 891). KBS stanovila vek pre prijatie birmovania najskôr na 13 rokov⁷.
2. Pastoračné skúsenosti a predsynodálna konzultácia odporúčajú situovať prijatie sviatosti birmovania po ukončení základnej školy. Toto odporúčanie nesmie byť prekážkou k pobirmovaniu detí skôr, ak sú pre to vážne dôvody.
3. Keďže sviatosť birmovania je považovaná za sviatosť kresťanskej dospelosti, kandidát birmovania má sám o túto sviatosť požiadať vo vlastnej farnosti⁸.
4. Birmovná katechéza sa usiluje o prehĺbenie príslušnosti ku Kristovej Cirkvi, tak k všeobecnej Cirkvi ako aj k farskému spoločenstvu a pripravuje kandidáta k tomu, že má vziať na seba úlohu Kristovho učeníka a svedka v cirkevnom spoločenstve i v časných záležitostiach. Celé obdobie prípravy má byť sprevádzané modlitbou, ktorá pripraví kandidáta, aby ochotne prijal silu a milosť Ducha Svätého⁹.
5. Obsah bezprostrednej prípravy:
 - a) *Poznať svoju vieru* – vedomostná časť, ktorá zahŕňa zopakovanie základných právd viery a osvojenie si nových poznatkov zo Svätého písma, Katechizmu Katolíckej cirkvi a cirkevnej tradície.
 - b) *Žiť svoju vieru* – časť prípravy zameraná na úlohu Kristovho učeníka a svedka evanjelia. Opiera sa o spoločné stretnutia mladých, dialóg dialógu o viere v dnešnom svete, zdieľanie a svedectvá, dobrovoľnícku a charitatívnu činnosť.
 - c) *Sláviť svoju vieru* – obsahom tejto časti je pravidelná účasť na nedeľnej sv. omši,

⁷ Por. ACAC 1/1991.

⁸ Por. SYNODA KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY, Deklarácia o katechéze, 45.

⁹ Por. *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 1309-1310 a 1319.

príležitostne aj bohoslužba slova, kajúcna pobožnosť či ľudové pobožnosti. Kňaz sa má usilovať nájsť takú formu účasti na liturgii, aby sa kandidátom na prijatie sviatosti birmovania umožnilo zapojiť sa do liturgie podľa ich schopností a talentov.

6. Príprava na prijatie sviatosti birmovania je integrálnou súčasťou života farnosti, príležitosťou k duchovnej obnove všetkých farníkov, ktorí sprevádzajú kandidátov modlitbou za birmovancov, osobným príkladom a povzbudením.
7. Každý birmovanec má mať birmovného rodiča, ktorý ho privedie k prijatiu sviatosti a bude mu pomáhať verne plniť krstné sľuby¹⁰.

*Schválil Mons. Alojz Tkáč, arcibiskup-metropolita
Košice, 30.11.2006 (Prot. č. 1158/06)
s účinnosťou od 1.01.2007*

¹⁰ Por. *Ordo confirmationis*, 5.